

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 345/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť E. M., G., zastúpenej advokátom JUDr. R. G., L., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 33/2009 z 5. marca 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2009 doručená sťažnosť E. M., G. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského

súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 33/2009 z 5. marca 2009 a ktorou žiadala vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľky E. M., nar.:..., trvale bytom: G., občianky Slovenskej republiky podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod spis. zn. č. k. 16 Co 33/09 bolo porušené.

Ústavný súd rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 Co 33/09 zo dňa 05. 03. 2009 ruší a vec č. k. 16 Co 33/09 vracia Krajského súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.“

Ako z obsahu sťažnosti a spisu Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 48/2006 vyplynulo, sťažovateľka sa žalobou z 11. januára 2006 doručenou okresnému súdu proti žalovanému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v R. (ďalej len „žalovaný“) domáhala určenia, že žalovaný pri vydávaní jej pracovného hodnotenia z 10. januára 2005, ďalej pri konaní štátnej skúšky v dočasnej štátnej službe 22. februára 2005 a tiež pri výberových konaniach na obsadenie štátnozamestnaneckého miesta 5. apríla 2005 a 17. mája 2005 konal voči nej diskriminačne. Ďalej navrhla, aby bola žalovanému uložená povinnosť zmeniť jej hodnotenie v skúške v dočasnej štátnej službe z 22. februára 2005 tak, že požiadavkám tejto skúšky vyhovela, a aby bola žalovanému uložená povinnosť zmeniť výsledky výberových konaní na obsadenie voľného štátnozamestnaneckého miesta z 5. apríla 2005 a 17. mája 2005 tak, že sťažovateľka stanoveným požiadavkám vyhovela. Zároveň sa od žalovaného z titulu primeraného zadosťučinenia domáhala priznania sumy 500 000 Sk.

Sťažovateľka svoju žalobu odôvodnila tým, že u žalovaného pracovala na základe pracovnej zmluvy a rozhodnutím odporcu z 1. februára 2004 bola vymenovaná do dočasnej štátnej služby na štátnozamestnanecké miesto do funkcie odborný referent s miestom výkonu práce v G. Disciplinárna komisia žalovaného jej uložila 22. marca 2004 disciplinárne opatrenie – písomné pokarhanie za služobné previnenie spočívajúce v zavinenom porušení povinností uvedených v § 53 ods. 1 písm. c) a d) a § 57 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov, s čím sťažovateľka nesúhlasila, a preto sa proti nemu odvolala. Odvolacia disciplinárna komisia jej odvolaniu rozhodnutím zo 4. augusta 2005 vyhovela a rozhodnutie disciplinárnej komisie žalovaného zrušila s poukazom na to, že nebol riadne zistený skutkový stav. V období od 22. marca 2004 (vydanie rozhodnutia disciplinárnej komisie žalovaného) do 4. augusta 2005 (vydanie rozhodnutia odvolacej disciplinárnej komisie) bola žalovaným diskriminovaná a nezaobchádzalo sa s ňou rovnako priaznivo ako s inými jej spolupracovníkmi v porovnateľnej situácii. Diskriminačné zaobchádzanie sťažovateľka videla v tom, že

- 10. januára 2005 bolo vydané rozhodnutie o jej služobnom hodnotení, v ktorom bolo uvedené, že dosahuje iba uspokojivé výsledky, hoci podľa názoru sťažovateľky na takéto hodnotenie nebol dôvod, pretože pri vykonávaní štátnej služby dosahovala rovnaké výsledky ako jej spolupracovníci, ktorí boli ale hodnotení priaznivejšie;

- 22. februára 2005 sa sťažovateľka zúčastnila skúšky v dočasnej štátnej službe s výsledkom „nevyhovela“, pričom jej diskriminácia je zrejma z toho, že predmetnú skúšku vykonávala práve 22. februára 2005, pričom jej spolupracovníci z pracoviska v G. túto skúšku vykonali už 21. februára 2005 a všetci jej spolupracovníci, ktorí vykonali skúšku 21. februára 2005, boli úspešní a účastníci skúšky konanej 22. februára 2005 boli neúspešní. Po vykonaní skúšky 22. februára 2005 predseda skúšobnej komisie zúčastneným oznámil, že na ich miesta budú vypísané výberové konania, na ktorých nebudú úspešní. Nerovnaký prístup žalovaného k nej sa prejavil aj v tom, že pri hodnotení písomnej časti skúšky dosiahla sťažovateľka 15 správnych odpovedí s výsledkom „vyhovela“ a „nevyhovela“ len pri ústnej časti skúšky, kde rozhodovalo subjektívne hodnotenie členov komisie. Sťažovateľka je presvedčená, že na všetky otázky ústnej časti skúšky odpovedala, a „nevyhovela“ iba preto, že rozhodnutie o jej disciplinárnom opatrení v tom čase ešte nebolo zrušené. Navyše sťažovateľka bola počas odpovedí skúšobnou komisiou zastavená a neboli jej kladené pomocné otázky, hoci iným zúčastneným kladené boli;

- 5. apríla 2005 a 17. mája 2005 sa sťažovateľka zúčastnila dvoch výberových konaní organizovaných žalovaným, avšak pri ich konaní žalovaný s ňou zaobchádzal diskriminačne, pretože iný uchádzač O. A. postúpil z písomnej časti skúšky do ústnej, hoci nemal vypracované všetky otázky písomnej časti, a teda postúpiť nemal.

V dôsledku takéhoto diskriminačného konania žalovaného bola sťažovateľka vyradená z pracovného procesu od marca 2005 až do júna 2008, čo sa negatívne prejavilo v jej spoločenskom postavení, v jej majetkovej sfére, na jej zdravotnom stave a napokon i pri priznaní nižšej sumy starobného dôchodku.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 48/2006-145 zo 17. decembra 2008 tak, že žalobu zamietol a účastníkom konania náhradu jeho trov nepriznal. Rozhodol tak v podstate s odôvodnením, že sťažovateľkou tvrdené skutočnosti, z ktorých by bolo možné odvodiť, že došlo k jej diskriminácii, v konaní neboli preukázané. Okresný súd preto uzavrel, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania nedošlo a nedošlo k priamej ani nepriamej diskriminácii sťažovateľky. Pre úplnosť uviedol i to, že sťažovateľka nemala ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení vo vzťahu k pracovnému hodnoteniu, pretože už je starobnou dôchodkyňou, a navyše uložiť žalovanému zmeniť výsledky skúšok a výberových konaní nepatrí do právomoci súdu v tomto konaní.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 16 Co 33/09 z 5. marca 2009 rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 48/2006-145 zo 17. decembra 2008 potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 33/09 z 5. marca 2009 nadobudol právoplatnosť 20. mája 2009.

Sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 33/2009 z 5. marca 2009 sťažovateľka odôvodnila tým, že rozsudok krajského súdu nekorešpondoval skutkovému stavu zistenému okresným súdom a je charakteristický nesprávnym a formalistickým hodnotením dôkazov. Súdny vôbec nevzali do úvahy obsah rozhodnutia disciplinárnej komisie, z ktorého je zrejmé, že žalovaný konal voči sťažovateľke diskriminačne, keď bez zistenia skutkového stavu jej udelil pokarhanie. V dôsledku tohto rozhodnutia nahliadal žalobca a ním kreované hodnotiace komisie na sťažovateľku ako na osobu, ktorá sa dopustila niečoho, čo je nezlučiteľné so zotrvaním v štátnej službe. Vedenie takéhoto disciplinárneho konania u žalovaného bolo neobvyklé. Z uvedeného je zrejmé, že k sťažovateľke pristupoval žalovaný bez preukázateľného dôvodu prísnejšie, než voči svojim iným zamestnancom. Vo vzťahu

k priebehu skúšok nevzali súdy do úvahy skutočnosť preukázanú účastníckou výpoveďou sťažovateľky, svedkyne Š. a svedka P., a to, že sťažovateľku riešila skúšobná komisia nielen podľa pravidiel oficiálne stanovených pre príslušnú skúšku, napr. okolnosť, že svedok P. potvrdil, že iní členovia komisie mu odporúčali, aby podporil sťažovateľku; uviedol i to, že ak bol základ odpovede nesprávny, už sa nekládli pomocné otázky (opačne zas svedkyňa K.), v prípade sťažovateľky boli však odpovede natoľko zlé, že jej už nebolo potrebné klásť pomocné otázky, napokon však hodnotil jej odpovede pozitívne a potvrdil, že v čase skúšky vedel o disciplinárnom konaní proti sťažovateľke (aj svedkyňa JUDr. M. potvrdila, že o disciplinárnom konaní sťažovateľky v čase skúšky vedela). Súdy bezdôvodne považovali výpoveď svedkyne Š., ktorá potvrdila priebeh skúšky tak ako skutočne prebehla, za nevieryhodnú. Pritom táto svedkyňa počula odpovede na skúške sťažovateľky, pretože sa počas jej odpovedí sama pripravovala na svoju skúšku, a potvrdila, že odpovede sťažovateľky považovala za správne a doplňujúce otázky sťažovateľke neboli kladené. Svedkyňa Š. potvrdila i to, že svedok P. oznámil sťažovateľke i jej, že nebudú úspešné ani v prípade opakovaného uchádzania sa o pracovné miesto a nebudú zamestnané. Okresný súd považoval jej výpoveď za nevierohodnú, pretože traja vypočúvaní svedkovia – členovia komisie – vypovedali odlišne. Svedkyňa R. B. tvrdila, že do skúšobnej miestnosti sa vrátila bezprostredne po svojej skúške preto, aby podpísala zápisnicu, naopak svedkyňa K. tvrdila, že zápisnica sa podpisovala až po skončení skúšok všetkých zamestnancov (zhodne aj svedkyňa B.). Sťažovateľka poukázala i na to, že ak komisia nepovažovala odpovede sťažovateľky za správne, potom jej mala klásť pomocné otázky, avšak nepostupovala tak, hoci vo vzťahu k iným zamestnancom tak postupovala. Sťažovateľke nebolo na rozdiel od spoluzamestnankyne R. B. umožnené odpovedať dvakrát.

Rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 33/09 z 5. marca 2009 vychádza navyše z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože ťarchu preukázania diskriminácie súdy preniesli na sťažovateľku, čo je v rozpore s § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z. z.“), v zmysle ktorého, ak žalobca predloží súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo, je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania žalovaný. Okresný súd i krajský

súd od sťažovateľky žiadali, aby pre úspech v spore preukázala diskrimináciu. Súd v takomto konaní nemôže od žalobcu žiadať, aby predložil priame dôkazy o diskriminácii, pretože takéto dôkazy spravidla objektívne neexistujú a diskriminácia je postavená na nerovnakom zaobchádzaní za rovnakých okolností. V súdnom konaní bol subjektívny dojem sťažovateľky o jej diskriminácii objektivizovaný takými skutočnosťami, z ktorých je možné dôvodne usúdiť, že sťažovateľka na pracovisku diskriminovaná bola, a to z dôvodu jej veku. Z uvedeného obsahu svedeckých výpovedí a rozporov medzi nimi je zrejmé, že sťažovateľka v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. predložila súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť vydaním rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 33/2009 z 5. marca 2009. Podstatou namietaného porušenia týchto práv sťažovateľky je jej nesúhlas s vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania a právnym posúdením veci okresným súdom najmä s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z., s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil i krajský súd.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“).

Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Krajský súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 16 Co 33/2009 z 5. marca 2009 uviedol:

«Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver. Na obsiahle dôvody prvostupňového rozsudku krajský súd poukazuje, s nimi sa v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje. Krajský súd zdôrazňuje, že súd prvého

stupňa v napadnutom rozsudku svoje rozhodnutie odôvodnil na 16-ich stranách, pričom správne vo veci aplikoval ustanovenie § 9 ods. 1 až 3 zák. č. 365/2004 Z. z. ako aj §§ 3 ods. 2 a 4 zák. č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe. Dôkazy, ktoré okresný súd vo veci vykonal vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Nad rámec dôvodov uvedených súdom prvého stupňa v napadnutom rozsudku krajský súd s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O. s. p., dodáva:

Navrhovateľka podľa posledného upraveného žalobného petitu zo dňa 29. 10. 2008, o ktorom bolo rozhodnuté na pojednávaní pred okresným súdom v tento deň tak, že zmenu návrhu navrhovateľky okresný súd pripustil, žiadala určiť, že odporca sa voči nej diskriminačne správal, pri vydávaní jej pracovného hodnotenia zo dňa 10. 1. 2005, pri konaní štátnej skúšky v dočasnej štátnej službe dňa 22. 02. 2005 a pri výberových konaniach na obsadenie štátnozamestnanenckého miesta dňa 05. 04. 2005 a dňa 17. 05. 2005. Z toho dôvodu navrhovala uložiť povinnosť odporcovi zmeniť hodnotenie kvalifikačnej skúšky dočasnej štátnej služby zo dňa 22. 02. 2005 tak, že požiadavkám dočasnej štátnej služby vyhovel, zmeniť výsledok výberového konania zo dňa 05. 04. 2005 tak, že stanoveným požiadavkám vyhovel ako aj výsledok výberového konania zo dňa 17. 05. 2005 tak, že stanoveným požiadavkám vyhovel. Titulom primeraného zadostučinenia navrhla, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 500.000,- Sk, ktorú odôvodnila tým, že následkom diskriminačného konania bola vyradená z pracovného procesu na obdobie od marca 2005 až do júna roku 2008, čo sa negatívne prejavilo na jej spoločenskom postavení, v jej majetkovej sfére nepriaznivo sa odrazilo v jej zdravotnom stave, nakoniec aj na priznaní nižšej sumy starobného dôchodku aký by jej bol priznaný v prípade, ak by pred odchodom do starobného dôchodku bola u odporcu pracovala.

(...) Navrhovateľka s poukazom na § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona a preto, že v jej súčasnej situácii, keď sa stala starobnou dôchodkyňou už nie je možné napraviť daný protiprávny stav, ktorý bol založený diskriminačnými rozhodnutiami odporcu navrhla, aby súd túto skutočnosť zohľadnil a odporcovi uložil povinnosť jej zmeniť hodnotenie v dočasnej

štátnej službe a výsledky výberového konania a zároveň poskytnúť jej aj primerané zadosťučinenie.

Navrhovateľka v dôvodoch osobitne nezvýraznila prečo podľa jej názoru došlo na strane odporcu k jej diskriminácii. Z jej výpovedí však vyplýva, že týmto dôvodom mal byť jej vek a disciplinárny postih. Diskriminačného správania sa jej dostalo predovšetkým od jej nadriadenej JUDr. J. M., na ktorej návrh jej odporca uložil disciplinárne opatrenie - písomné pokarhanie za služobné previnenie, spočívajúce v zavinenom porušení povinností uvedených v § 53 ods. 1 písm. c.), d) a § 57 ods. 1 Zákona o štátnej službe. Tvrdila, že preto, že sa bránila voči takémuto disciplinárnemu opatreniu odporca a jeho pracovníci boli voči nej zaujatí, a ako zaujatí hodnotili jej kvalifikačnú skúšku, ako aj skúšky, vykonané v súvislosti s výberovým konaním. Základ navrhovateľka správne odvodila od ust. § 9 ods. 2 Antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene na doplnení niektorých zákonov, ktorý vychádza z článku 13 Dohovoru o založení Európskeho spoločenstva.

V ustanovení § 9 až 11 Antidiskriminačného zákona sú zakotvené prostriedky právnej ochrany v prípade porušenia resp. nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania.

V § 9 je zakotvené právo každého, kto sa domnieva, že jeho práva boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, obrátiť sa na súd a domáhať sa najmä upustenia od protiprávneho konania a nápravy protiprávneho stavu, ak je to možné alebo poskytnutia primeraného zadosťučinenia a to formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch najmä vtedy, ak nie je primerané zadosťučinenie dostačujúce, vzhľadom k závažnosti ujmy, resp. následkov protiprávneho konania.

Paragraf 11 tohto zákona predstavuje osobitnú úpravu k Občianskemu súdnemu poriadku najmä vo vzťahu k miestnej príslušnosti a dôkaznému bremenu. V odseku 2 tohto ustanovenia je zakotvené, že odporca je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak navrhovateľ predloží súdu dôkazy, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že „aktivizuje“ navrhovateľa, pretože dôkazné bremeno sa prenáša na odporcu až vtedy, ak z dôkazov navrhovateľa je možné usudzovať, že k nedodržaniu zásady rovnakého zaobchádzania skutočne mohlo dôjsť.

Navrhovateľka poukazovala na svoj vek a rozdielne zaobchádzanie odporcu voči jednotlivým pracovníčkam a diskriminačné správanie sa vo vzťahu k nej. V tomto smere však navrhovateľka neudržala dôkazné bremeno a neuviedla ani jeden taký dôkaz, z ktorého by bolo možné dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania u nej došlo pre jej vek blížiaci sa veku, kedy by mala nárok na starobný dôchodok. Ani v odvolacom návrhu uvedenú skutočnosť osobitne neuviedla a nepredložila dôkaz, z ktorého by bolo možné odvodiť, že dôkazné bremeno prešlo na odporcu.

Navrhovateľka sa prostredníctvom návrhu v zmysle citovaného ustanovenia § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona mohla domáhať, aby odporca ktorý nemal u nej dodržať zásadu rovnakého zaobchádzania od svojho konania: 1) upustil, ak je to možné, 2) napravil protiprávny stav alebo 3) poskytol primerané zadosťučinenie.

V danej veci tak, ako to navrhovateľka v odvolaní správne uviedla (s ktorou skutočnosťou sa stotožnil aj samotný odporca) nie je potrebné, aby bol preukazovaný naliehavý právny záujem podľa § 80 písm. c.) O. s. p. Navrhovateľka sa však domáhala určovacou žalobou, aby bolo rozhodnuté, že odporca voči nej konal diskriminačne. Návrh navrhovateľky, aj keď presne nespĺňa podmienky zakotvené v ust. § 9 ods. 2 O. s. p., súd prvého stupňa správne posudzoval podľa citovaného ustanovenia a správne rozsiahlym dokazovaním vykonaným vo veci, ktoré skutkové zistenia ale aj závery sú podrobne uvedené v obsiahlych dôvodoch napadnutého rozsudku zisťoval, či odporca voči navrhovateľke postupoval diskriminačne v ňou označených štyroch situáciách, t. j. pri vydávaní jej pracovného hodnotenia, pri konaní štátnej kvalifikačnej skúšky a pri dvoch výberových konaniach. V tomto smere zaujal správny záver, keď z výsledkov... vykonaného dokazovania, ktoré sú veľmi podrobne obsiahnuté v dôvodoch napadnutého rozsudku vyvodil, že tvrdenie navrhovateľky o diskriminačnom postupe odporcu je neopodstatnené. Preto jej návrh nie je dôvodný v žiadnej časti žalobného petitu. ...

Za daného stavu, keď navrhovateľka nenavrhol žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by bolo potrebné vykonať v záujme zistenia skutkového stavu veci, ani krajský súd nemohol vykonať žiadne iné dokazovanie, z ktorého by mohol vyvodit' iný právny záver. Krajský súd preskúmaním spisu nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z listinných dôkazov v spise sa nachádzajúcich, z výsluchu svedkov, ktoré vykonal súd prvého stupňa neboli preukázané žiadne skutočnosti, na ktorých základe

by bolo možné uzavrieť, že k navrhovateľke odporca pristupoval inak ako k ostatným svojim zamestnancom. Preto okresný súd správne rozhodol, keď návrh navrhovateľky zamietol. Vychádzajúc z takéhoto správneho záveru súdu prvého stupňa krajský súd neuznal odvolací návrh navrhovateľky dôvodným a v celom rozsahu zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa krajský súd ako vecne správny potvrdil.»

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Správne súdy poukázali na to, že dôkazné bremeno v konaní pred súdom bolo na sťažovateľke, čo však nepreukázala.

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah sa ústavný súd zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk a dospel k záveru, že krajský súd na argumentáciu sťažovateľky reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Ústavný súd preto považuje takéto odôvodnenie rozsudku za

dostatočné, jasne a zrozumiteľne reagujúce na všetky pre vec významné argumenty sťažovateľky obsiahnuté v jej odvolaní i skorších podaniach, a teda za ústavne konformné. Toto napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne ani svojvoľné.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľkinho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2009